

Kommentarer til NG's anmeldelse af NDF

Ruben Schachtenhaufen

Indledende bemærkninger

- Jeg svarer herunder på en del detaljer i NG's anmeldelse af NDF (Grønnum 2023). Se desuden:
 - Min replik i NyS 64 (kommer snart)
 - <https://schwa.dk/svar-paa-groennums-kritik-af-ndf/>
 - Schachtenhaufen (2023) Utilpasset IPA: http://schwa.dk/filer/schachtenhaufen_utilpasset_ipa.pdf
- Jeg har copy+pastet citater fra <https://www.nys.dk/article/view/137564/182535> . En del formattering er gået tabt i processen. Jeg er i gang med at tilrette. Se originalen for præcis formattering.
- Man er velkommen til at kommentere, diskutere, bede om uddybning hvis man er logget ind. Anonyme kommentarer slettes. Alle kommentarer er offentlige.
- Rettelser af stavfejl o.lign. modtages gerne. Kommentaren slettes automatisk ved accept af rettelsen, så jeg takker på forhånd!

Henvisninger

- Grønnum, N. 2023. Anmeldelse af Ruben Schachtenhaufen Ny dansk fonetik. NyS 63. 182-203.
- Juul, H., N. Pharao & J. Thøgersen. 2016. Moderne danske vokaler. Danske Talesprog 16. 35-72.
- Schachtenhaufen. 2023. Utilpasset IPA. *Danske Studier* 2022.

Alle citater er fra Grønnum (2023). Sidenumre vises ved sideskift.

S. 182

“*Udtalt* er en traditionel og genkendelig beskrivelse af dansk fonetik. Det kan man ikke kalde *Ny dansk fonetik*. Det skyldes især bogens disposition med dens stærke fokus på lydskriften og den tilsvarende nedtoning af andre aspekter af dansk fonetik.”

RS: Ja, målet i NDF er helt klart lydskriften. *Udtalt* har fremragende beskrivelser af mange aspekter af dansk fonetik hvor lydskriften ikke er central. Jeg har ikke nogen grund til at overlapse med dette.

“Ruben Schachtenhaufen (herefter: RS) har sat sig for at rydde op i hvad han ser som en række forældede eller uhensigtsmæssige danske lydskrifttraditioner,”

RS: Det skriver jeg ingen steder i NDF. Det er NG's udlægning.

“ og han vil nu bruge det internationale lydskriftalfabet (International Phonetic Alphabet, IPA) nøjagtigt som han forstår symbolernes definition og anvisningerne i Handbook of the International Phonetic Association (herefter: Håndbogen) fra 1999. “

RS: Lingvistikstuderende skal lære IPA.. At afvige fra symbolernes definition og anvisninger i håndbogen ville være uforsvarligt. Jeg kan i sagens natur ikke gøre det på anden måde end hvad jeg selv forstår ved dette, og oplyse om hvordan andre forstår det, men der er nu ikke så meget fortolkningspotentiale. Jeg har lagt analysen frem i Schachtenhaufen (2023). Kritik af argumenterne i den artikel er velkommen.

“Men RS’s brug af lydskriftsymbolerne – og dele af fremstillingen i øvrigt – bortser helt fra den viden vi efter flere store veldokumenterede undersøgelser har om dansk.”

RS: NG får det til at lyde som om NDF fremstiller noget der er forkert. Det er indlysende at en 180-siders introduktion til lydskrift med IPA ikke indeholder alt hvad vi ved om dansk fonetik. Visse forhold er ganske enkelt ikke relevante for bogens formål. Det skal stå helt klart at NDF er baseret på ny forskning og viden om dansk.

“Det har afgørende betydning for vurderingen af RS’s forslag til en ny lydskrift”

RS: Det er ikke et forslag til en ny lydskrift. Det er en ny lydskriftpraksis som allerede er i brug og som mange sætter stor pris på.

“, og det præger også hans beskrivelse af det danske stød.”

RS: Notationen af stød i NDF følger NG’s *fin lydskrift*, som NG selv fremstiller som mest præcis IPA.

“For at undgå for mange gentagelser diskuterer jeg i det lys først RS’s lydskrift.”

RS: Det er ikke min lydskrift. Det er IPA.

S. 183

“Bogen suppleres af knap tres lydfiler som RS selv har indtalt (udtaleordbog.dk)”

RS: Udtaleordbog.dk er et andet værk end NDF. Der var 215 lydfiler på udtaleordbog.dk da NG skrev anmeldelse. Der bliver tilføjet nye lydfiler løbende.

“, og jeg går derfor ud fra at hans udtale må være repræsentativ for det sprog han beskriver.”

RS: Det er forkert. Jeg tager udgangspunkt i den udtale jeg oplever hos mine studerende. De er født omkring 2000, jeg er født omkring 1975. Det giver betydelige udtaleforskelle.

“ Lydfilerne i onlineudgaven af Den Danske Ordbog (herefter: DDO) er indtalt i 2011–2012 af Anna Christine Löf der dengang var cirka 40 år gammel, dvs. omtrent jævnaldrende med RS.”

RS: ACL er født 1962 og således ca. 50 år gammel i 2011-12, og 13 år ældre end mig, næsten 40 år ældre end typiske førsteårsstuderende på KU.

“ Jeg går derfor ud fra at også hendes udtale er repræsentativ for bogens norm.”

RS: Absolut ikke! ACL taler efter min vurdering selv ift. sin alder ret konservativ i indtalingerne. Så der er 40 år + stilleje til forskel på ACL og NDF målsprog.

“Selv taler jeg en lidt mere konservativ form for dansk end den der er bogens norm, så i tvivlstilfælde kan også jeg støtte mig til DDO.”

RS: Nej. Man kan støtte sig til udtalen hos ca. 20-årige danskere, som jeg gør.

“FONEMSKRIFT OG LYDSKRIFT”

RS: NG bruger *fonemskrift* og *lydskrift* komplementært om hhv. fonematisk og fonetisk notation. Jeg bruger *lydskrift* som overbegreb for både fonematisk og fonetisk notation. Det er blot et spørgsmål om definition, men det er har konsekvenser for hvordan NG forstår NDF/IPA, og for hvordan man skal forstå NG's argumenter.

“En hensigtsmæssig lydskrift forudsætter en beskrivelse af lydenes egenskaber, deres funktion og deres forekomst i stavelser og ord, dvs. en elementær fonologisk analyse.”

RS: Hvad der er hensigtsmæssig lydskrift, afhænger af formålet

“Man konstaterer f.eks. at i udlyd af stavelser med kort vokal har vi [w] som i *hav* [haw], men ikke noget [v]. I forlyd har vi [v] som i *vil* [vel], men i oprindeligt danske ord ikke noget [w]. Det vil sige at hvor den ene lyd forekommer, er den anden udelukket og vice versa. De er med andre ord komplementært distribueret.”

RS: Ja. Man kan imidlertid skelne mellem en fonetisk nære fonologisk analyse som kun kigger på minimalpar (kommutation) vs. en mere abstrakt analyse som inddrager komplementær distribution i analyse af lyde der ikke kan vises som forskellige fonemer med minimalpar. IPA inkluderer kun kommutationsanalysen, ikke komplementær distribution. Den fonetisk nære fonologi er klart mere velegnet til nybegyndere. Når man er kommet lidt videre, kan man se på mere avancerede analyseprincipper.

Komplementær distribution fører til en notation der minder mere om sproghistorie og ortografi. Det er ikke meningen med IPA.

“Den komplementære distribution og den lydlige lighed betyder at man regner de to lyde for forskellige udtaler – *varianter* – af den samme underliggende størrelse, det samme *fonem*,”

RS: Hvem er ‘man’? Der er forskellige tilgange til fonologisk analyse. Komplementær distribution er et princip man kan inddrage, men det ligger ikke i definitionen af fonem jf.

NG's egen definition på <https://denstoredanske.lex.dk/fonem>

“Bemærk at lydskrift sættes i kantede parenteser, [], og fonemskrift i skråklammer, / /.”

RS: Jeg bruger / / til fonematisk (bred) notation, og [] til fonetisk (snæver) notation jf. IPA's principper. Jeg kalder begge dele for lydskrift. Det er lyd på skrift.

“RS oversætter Håndbogens broad og narrow transcription bogstaveligt med bred hhv. snæver lydskrift. I andre danske fremstillinger taler man om grov (dvs. ikke-fintmærkende) og fin (dvs. fintmærkende) lydskrift. Bred lydskrift er imidlertid i RS's fremstilling synonymt med

fonemskrift. Han omtaler konsekvent sin lydskrifts symboler som fonemer bogen igennem og noterer dem mellem fonemskriftens skråklammer,”

RS: Ja! Koncepterne “grov” og “fin” lydskrift er erstattet med fonematisk og fonetisk notation i de nyeste IPA-principper. Jeg følger IPA. Derfor er det sådan sagerne fremstilles i bogen.

“således også i oversigten over distinktive lyde i dansk på side 15”

RS: NG argumenterer ud fra den indledende oversigt i bogens kapitel 1. Det siger sig selv, men fremgår også klart af kapitlet, at der er forhold der uddybes senere hen og at man her skal have lidt tålmodighed inden man undrer sig for meget. Dette er en følge af den pædagogiske progression der er valgt i bogen. NG baserer ret mange af sine argumenter på denne indledende oversigt over distinktive lyde. Det er ikke rimeligt.

S. 185

“Imidlertid står der i Håndbogen (side 28):

A connected text represented in terms of phonemes is known as a 'phonemic transcription', or, almost [min kursivering] equivalently, a 'broad transcription'. (En sammenhængende tekst gengivet som fonemer kaldes en 'fonemisk transkription', eller, næsten ækvivalent, en grov lydskrift.)

“

RS: Ja! Der står fuldstændig klart og tydeligt at 'broad transcription' = 'A connected text represented in terms of phonemes'. Og 'broad transcription' er næsten ækvivalent med 'phonemic transcription'.

Det er problematisk at NG oversætter 'broad transcription' til 'grov lydskrift', for 'broad transcription' er i IPA en fonematisk notation, mens 'grov lydskrift' i NG's terminologi er en fonetisk notation.

“Fonemskrift og grov lydskrift er med andre ord kun næsten det samme, men ikke helt det samme – som eksemplet med [v] og [w] ovenfor viste.”

RS: NG går fra “næsten ækvivalent” som er den ordrette oversættelse, til “ikke helt det samme” og længere nede til at det så er komplementære termer. Det er en meget selektiv læsning af hvad der står meget direkte.

“Lad os se på oversigtens /ɐ/ [...] Tværtimod kan man altid erstatte udtalen [ɐ] med [sj] – som i sjæl: [ɕɛ:ʔ] eller [sjɛ:ʔ].”

RS: Sådan udtaler har jeg aldrig hørt. Tværtimod er min erfaring at danskere har ret svært ved at udtale [sj] i fx fransk og engelsk.

“Det gælder især når /s/ og /j/ mødes over en ordgrænse hvor de kan smelte sammen til [ɕ] – som i Peters Jul”

RS: Nu er vi ovre i sammenhængende tale. Det behandles senere i bogen. Det bliver noget rod hvis man skal blande reduktionsfænomener ind i den grundlæggende fonologiske analyse. Efter samme tankegang skal vi sige at *tempo* er /tɛnpɔ/ fordi /n/ assimileres til /p/ over stavelsesgrænser i andre sammenhænge. Det gør notationen meget meget abstrakt. Det er ikke formålet her.

“Alt taler for at analysere [ɕ] som en fusion af /s/ og /j/.”

RS: Jeg forstår argumenterne. Men fusionen er netop sket så i moderne dansk er det bare /ɐ/. Den defektive distribution osv. kan vi forklare med historiske forhold, men det er ikke argument for at betragte det som to konsonant i moderne dansk. Det er sproghistorie der bliver blandet ind i den fonologiske analyse, men det er ikke sproghistorie der er udgangspunktet i NDF.

Sproghistorisk spørgsmål: Jeg er ikke sikker på at vi nogensinde har udtalt *sj-* med [sj]. Måske er det bare en grafematisk gengivelse af /s/. Har vi belæg for at det nogensinde har være /s/ + /j/?

“ Med lignende argumentation kan man også vise at RS's /tɕ/ ikke har status af en selvstændighed enhed i inventaret af fonemer i oprindeligt danske ord, men er en forbindelse af /t/+/j/. “

RS: Jeg tager /tɕ/ med i oversigten for at gøre opmærksom på notationen. Jeg valgte at være konsekvent: Når affrikaten /ts/ er med, er der ikke nogen indlysende grund til at ekskludere vores anden affrikat, /tɕ/. Der er klart bedre argumenter for at betragte /ts/ som ét fonem, men det kræver en længere redegørelse som jeg ikke synes er relevant i kapitel 1 i bogen.

Problemet med /tɕ/ er at det ikke bare er [t] + [j], men en fusion af /-s/ fra /ts/ og /j/. Abstrakt set går der ikke en fonemgrænse midt i /tɕ/ men snarere “midt i /s/” så at sige. Det gør det problematisk at sige at /tɕ/ i tjans bare er /t/ + /s/. Jeg synes man kan argumentere for at der er sket en fusion her.

S. 186

“Sammen med et par andre forhold som omtales længere fremme, indebærer det at RS's notation ikke er en fonemskrift. Den er en grov lydskrift og burde retteligen stå mellem skarpe parenteser.”

RS: Det er bred IPA, uanset om NG vil regne det som fonemskrift eller ej. Det er distinktive lyde som kan bevises med minimalpar. Og bred IPA skrives jf. IPA med / /, ikke []. Det er i hvert fald ikke “grov lydskrift” og skal ikke skrives i []. Grov lydskrift er ikke et koncept i moderne IPA.

Det er groft at underkende bogens egen præmis, især når NG's argumenter for ikke at betragte det som fonemskrift, er baseret på fejlslutninger og falske dikotomier.

“Herefter kan jeg se nærmere på RS's notation under den præmis at den – selvom RS kalder den fonemskrift og sætter den i fonemskriftens skråklammer – er en grov lydskrift.”

RS: Men det er jo forkert. Det betyder at kritikken er irrelevant.

En ting er at være uenig om hvad “fonemskrift” er. Men NG kunne stadig holde sig til præmissen om at der er tale om bred IPA. Målet er stadig kun at inkludere distinktive lyde i notation der er i overensstemmelse med IPA's principper og definition af tegnene.

“under den præmis at den [...] er en grov lydskrift.”

RS: Hvad betyder “grov lydskrift” konkret? Hvilke principper gælder for “grov lydskrift”? Nogle af argumenterne er klart fonologiske, altså ikke “lydskrift” i NG's terminologi. Andre vedrører diakritika og vanskeligt erkendelige fonetiske detaljer, altså klart ikke “grov” notation. Argumentationen lader ikke til at hænge sammen med denne præmis.

“De konsonanter der falder i øjnene, foruden RS/s/ og RS/tɕ/ som jeg har behandlet ovenfor”

RS: Hvorfor falder /s/ og /tɕ/ i øjnene hvis præmissen er bred notation? Ovenstående var fonologiske argumenter. NG noterer selv [s tɕ] i grov lydskrift.

“(i) Det affrikerede [ts] i tak noterer RS med en sekvens, RS/ts/, og begrundet det med at affrikater – i modsætning til tidligere IPA-konventioner – ikke længere er en særskilt del af

IPA's symbolinventar. IPA's bindebue, [t̪s], er heller ikke obligatorisk, og endelig figurerer det lille [s] heller ikke blandt de diakritiske tegn der bruges til at modificere grundsymbolerne.”

RS: Korrekt. Og når præmissen er IPA, er det dette jeg følger.

“Affrikationen i dansk /t/ får derved tilsyneladende en anden status end aspirationen i [pʰ] og [kʰ] som i pas og kat. Den særstatus er der ikke noget der taler for – især ikke når man tager i betragtning at der er regionale varianter af dansk hvor /t/ ikke er affrikeret, men aspireret, [tʰ], ligesom [pʰ] og [kʰ].”

RS: Det er ikke klart hvad der menes med “anden status”. Jeg tror NG refererer til at hun skelner fonologisk mellem “affrikat” og “affrikeret plosiv”, en skelnen som ikke er almindelig i mainstream fonetik og fonologi. Under alle omstændigheder er “status” nok et fonologisk argument og uklart hvorfor det er relevant hvis præmissen er “grov lydskrift”.

“Med RS's notation kan man heller ikke se at begyndelsen og slutningen af RS/tsæets/ terts ikke lyder ens og derfor bør noteres forskelligt. “

RS: Jeg kan ikke lige høre forskel. Men under alle omstændigheder er grundlaget i bred IPA, og vel heller ikke i “grov lydskrift”, ikke om man kan høre forskel. I bred IPA skal man bevise at forskellen er distinktiv.

S. 187

“Der er da heller ikke noget i Håndbogen der forbyder én at bruge [s] til at notere affrikationen analogt med aspirationen i [pʰ] og [kʰ], altså [ts]. Det gør Håndbogens forfattere tilmed selv i

lydskriften under spektrogrammet på side 35: [s̥l̥it̥ʰɪŋ] ‘sleeting’ (‘sleet’ betyder slud).”

RS: Det eksempel er snæver notation. Det er hverken bred IPA eller “grov lydskrift”.

Præmisserne i NDF er stadig at holde sig til tegn i IPA-skemaet, og der er ikke noget [s̥]

“(ii) Det mest kontroversielle aspekt ved RS's lydskrift er – også ifølge ham selv (side 72) – uden sammenligning gengivelsen af lukkelydsfonemerne /b d g/ med symbolerne RS/p t k/ – som i RS/p̥l̥ə t̥l̥ə k̥l̥ə/ bælle, delle, gælde. RS hævder at det er præcis brug af IPA's symboler [p t k]. De er nemlig definerede ved at symbolisere ustemte, uaspirerede lukkelyde, og det er ifølge RS netop sådan man må beskrive lukkelydene i bælle, delle, gælde.”

RS: Jeg siger ikke at det er kontroversielt! Der er intet kontroversielt i det.

“Det er rigtigt at lukkelydene i bælle, delle, gælde realiseres ustemt – i min notation [b̥ d̥ ɡ̥] hvor de små boller betyder ustemt. (De umodificerede symboler [b d g] betegner nemlig stemte lukkelyde, sådan som de f.eks. lyder i standard fransk.) Ustemtheden er – ifølge resultaterne af Birgit Hutters' (1984, 1985) fysiologiske undersøgelser af larynx – antagelig tillige en aktiv laryngal gestus. Dvs. dansk /b d g/ er ikke underliggende stemte lukkelyde. Den manglende stemthed er en voluntær gestus, ikke et resultat af andre omstændigheder ved artikulationen. /b d g/ er med andre ord ikke afstemte – de er ustemte. Det støttes også af undersøgelsen af spontan tale i Puggaard-Rode et al. (2022) der viste at /b d g/ – såvel som /p t k/ – i DanPASS-korpusset (Grønnum 2009) helt overvejende er ustemte.”

RS: Ja. Hvad er relevansen af dette? Det understøtter bare at notationen /b d g/ er forkert hvis man holder sig til IPA.

“Når man skriver om dansk udtale til danskere, er det helt tilstrækkeligt.”

RS: Der er næsten ingen der lærer lydskrift, som ikke også har glæde af den internationale sammenlignelighed. Jeg kan ikke se hvad man mister ved at forholde sig nøjagtigt til IPA.

“De fonetiske detaljer – ustemthed i /b d g/ og aspiration/ affrikation i /p t k/ som dansk talende selv kan supplere – kan beskrives i en indledende note til lydskriften. “

RS: Det er hele pointen med bred og snæver notation. I NDF er det så ikke bare en indledende note, større dele af bogen der er dedikeret til at beskrive detaljerne.

“Basbøll (2005) og Grønnum (2005, 2007) noterer – for deres respektive formål – lukkelydene i halvfin lydskrift således: [p^h t^s k^h b d g]. (I fin lydskrift må /p t k/ lydskrives således: [p^h d^s g^h].”

RS: Hvilke principper er halvfin og fin lydskrift baseret på, som gør det indlysende at man må notere netop på denne måde?

S. 188

“Min kritik af RS's notation af lukkelydene har flere årsager: (iii) Den er kontraintuitiv. Det medgiver RS selv: ”Noget af det mest kontraintuitive for en dansker er nok at skrive /p t k/ i ord der starter med b, d, g, fx /pɛ:l tæ: kɔ:/ bil, dag, god.”

RS: Ja! Det er god pædagogik at gøre opmærksom på at der er forhold der er kontraintuitive i en international standard fordi den ikke er indrettet specifikt til at tage højde for et bestemt sprogs ortografi. Lydskrift bliver aldrig fuldstændig intuitivt. Det er ikke sagligt at anvende dette i en kritik af en lydskrifts standard.

“Man må med andre ord under alle omstændigheder acceptere at forholdet mellem lyd og bogstav ikke er entydigt, ”

RS: Præcis! Hvorfor så kritisere at NDF gør opmærksom på forholdet? Det gælder dog at NDF's notation fører til færre tilfælde af uoverensstemmelse mellem lyd og skrift.

“Hvis man synes diakritika er forvirrende, kan man desuden med Basbølls (2005, 2008) og min lydskrift se helt bort fra dem.”

RS: Det kan man ikke hvis man skal undervise i det eller som studerende lære at skrive lydskrift med dem. Det er heller ikke et hensigtsmæssigt princip at tilføje diakritika som man bare kan se bort fra. Idealet i IPA er i hvert fald at man ikke skal inkludere diakritika og detaljer som kan forklares en gang for alle i en generel bemærkning.

“Det gælder ikke hvis man fjerner diakritika i RS's notation: RS/p^hæⁿə pæⁿə tsu:^ə tu:^ə k^hæ:ⁿə kæ:ⁿə/ bliver til RS/pæⁿə pæⁿə tu:^ə tu:^ə kæ:ⁿə kæ:ⁿə/. “

RS: Nej, det er netop medtaget fordi aspiration er distinktivt i dansk.

S. 189

“(iv) Ifølge RS er dansk /b d g/ præcist – altså også udtømmende – beskrevet ved at være ustemte og uaspirerede.”

RS: Når det kommer til distinktive træk er ustemt og uaspireret udtømmende beskrivelser af /p t k/.

“Det er ikke rigtigt. For at vise det går jeg en omvej ad fransk. “

De er ganske rigtigt en omvej. Jeg går den direkte vej fra dansk til IPA. Etablering af konventioner for bred notation af et sprog, skal ske på sprogets egne vilkår. Sammenligningen på tværs af sprog, kan man beskrive i snæver IPA.

“Ingen bestrider at IPA’s symboler [p t k] og [b d g] er dækkende for lukkelydene i fransk”
RS: Enig

“Fischer-Jørgensens (1969) omfattende undersøgelser af lukkelydene i fransk og dansk viste at ikke bare er fransk [p t k] ustemte overfor stemt [b d g], de er også kraftigere og mere energisk artikuleret. [...] Det springende punkt – for så vidt angår lydskriften – er at hvis [p t k] er adækvate gengivelser af fransk /p t k/, kan de ikke også være dækkende for dansk /b d g/ – for fransk /p t k/ og dansk /b d g/ lyder ikke ens.”

RS: /p t k/ er adækvat for begge sprog, da der i begge sprog er tale om ustemte, uaspirerede plosiver. Fortis og lenis er ikke en del af definitionen af IPA’s [p t k], og det er i øvrigt i orden at underforstå det i både bred IPA og “grov lydskrift”.
(Igen er det misvisende at tale om “dansk /b d g/”. Dansk har ikke stemte plosiver.)

“Håndbogen har desværre ikke et afklaret forhold til fortis-lenis.”
RS: Og jeg holder mig til håndbogen.

S. 190

“Håndbogen udelukker med andre ord ikke at fortis-lenis (tense-lax ’spændt-slap’ i Håndbogens terminologi) kan være relevant i beskrivelsen af lukke- og hæmmelyde.”
RS: Næh. Men det er ikke relevant i hverken bred IPA eller “grov lydskrift”.

“Summa summarum: med mindre man afviser at fransk /p t k/ lyder kraftigere artikuleret end dansk /b d g/ og også afviser resultaterne af Fischer-Jørgensens (1969) undersøgelser, må man anerkende at [b d g] er en adækvat halvfin (og også fin) notation af dansk /b d g/, “
RS: Jeg afviser ingen af delene, men ingen af delene er relevante for bred IPA. Jf. bogens præmisser om at holde sig strikt til IPA-skemaet og IPA’s principper og mest udbredt international praksis er /p t k/ den eneste adækvate notation. Hvad der er adækvat fin og halvfin lydskrift, er underordnet for bogens formål (og sådan set også ud fra antagelsen om at der skulle være tale om grov lydskrift).

“(v) Der er blandt konsonanterne i oversigten på bogens side 15 ikke noget ’blødt d’ [...] Det er fordi ’det bløde d’ – meget overraskende – rangerer blandt RS’s vokaler, og dem vender jeg mig nu mod.”

RS: Hvordan kan det være overraskende? Det bløde d er langt tilbage i tiden beskrevet som en halvvokal i dansk litteratur. Det er en vokoid. Den er mere åben end de mest lukkede vokaler og efter NG’s egen definition IKKE en approksimant. Den er oftest syllabisk. Alle disse egenskaber peger på vokal. Den behandles som en vokal i Juul m.fl. (2016)

S. 191

“(vi) På bogens side 61 står at ”... mange ikke kun vil bemærke en længdeforskel, men også en kvalitetsforskel på /æ: æ/ [...] Man kan ganske vist ikke finde ordpar der udelukkende opviser en [æ]/[a]-forskel”

RS: Bingo! Så behøver man faktisk ikke diskutere det yderligere.

“, men begge vokalkvaliteter findes som korte vokaler i f.eks. Lad (som om ...) [læð?] over for (et) lad [lað].”

RS: Jeg, og almindeligvis alle yngre, har samme vokal i de ord.
(Hvorfor er det nødvendigt at skelne i “grov lydskrift”?)

“Forskellen har måske været på vej ud af sproget til fordel for [æ] – dvs. f.eks. (et) lad [læð]. Men enten har udviklingen ikke bredt sig til alle yngre københavnske sprogbrugere, eller også er forskellen ved at blive retableret – for Juul et al. (2016) viste at forskellen [æ:]/[a] (end)nu findes blandt yngre københavnsk rigsmålstalende. “

RS: Og der er klart overlap mellem de to vokal ifølge samme undersøgelse.
(Hvorfor er det nødvendigt at skelne i “grov lydskrift”?)

“Anna Christine Löf gør i DDO også tydelig forskel på f.eks. kane og kande. “

RS: Det er underordnet når kravet er minimalpar.
(Hvorfor er det nødvendigt at skelne i “grov lydskrift”?)

“Tilmed RS's egne vokaler i vane og fattig (udtaleordbog.dk) lyder ikke ens.”

RS: Det er underordnet når kravet er minimalpar.
(Hvorfor er det nødvendigt at skelne i “grov lydskrift”?)

“I grov lydskrift er der kun én oplagt måde at skelne de to vokalkvaliteter i f.eks. [ˈkʰæ:nə] kane og [ˈkʰanə] kande.”

RS: Jeg skriver ikke grov lydskrift.
(Hvorfor er det nødvendigt at skelne i “grov lydskrift”?)

“Det betyder imidlertid at vokalen i tak ikke også kan noteres [a]. Til den vokal kan man i grov lydskrift bruge IPA's [ɑ]. “

RS: Jeg skriver ikke grov lydskrift.
Så godt som enerådende IPA-praksis er at bruge /a/ hvis der kun er ét helt åbent vokalfonem i sproget, som dansk. Jeg bryder ikke med international praksis, og jeg omdefinierer ikke [a], bare for at skabe plads til en ikke-distinktiv nuance.

“Det passer fint til dansk tak, givet at nøgleordet til [ɑ] i Håndbogen (s. 23) er engelsk 'father' far. “

RS: De lyder ikke ens. Ifølge Juul m.fl. er den danske takke-vokal ret tæt på kardinalvokalen [a]. Danskere bruger typisk /a/ når de siger engelsk *father*, men engelsk udtale er meget mere back; den svarer til amerikansk engelsk LOT/THOUGHT, som danskere typisk udtaler med /ɒ/. Englændere opfatter typisk **ikke** den danske TAK-vokal som engelsk LOT-vokal, men som engelsk TRAP-vokal, som er klart en fortunegevokal og noteres /æ~a/ (se <https://dsn.dk/wp-content/uploads/2021/01/englaendernes-opfattelse-af-danske-vokaler.pdf>)
(Hvis præmissen er “grov lydskrift”, hvorfor er dette så relevant?)

S. 192

“(vii) RS skelner heller ikke kvaliteten i den korte vokal i op – som han noterer RS/b/, identisk med kvaliteten af den lange vokal i stork.”

RS: Fordi kvaliteten ikke er distinktiv.
(Hvis præmissen er "grov lydskrift", hvorfor er dette så relevant?)

"Ikke desto mindre kan man høre Anna Christine Löf i DDO gøre forskel på de to vokalkvaliteter (sammenlign f.eks. hendes stok og stork), og det gør RS tillige selv i ordene morse og od (udtaleordbog.dk)."

RS: Men det er underordnet i bred IPA, hvor kravet er minimalpar.
(Hvis præmissen er "grov lydskrift", hvorfor er dette så relevant?)

"Med andre ord er [i] og [ɪ] hhv. [u] og [ʊ] komplementært distribueret. Den lydlige lighed mellem [i] og [ɪ] hhv. [u] og [ʊ] er desuden betragte-lig. Det vil sige at [ɪ] og [ʊ] kan anses som bundne varianter af /i/ hhv. /u/, og man kan spørge om der overhovedet er nogen grund til i grov lydskrift at skelne [i] og [ɪ] hhv. [u] og [ʊ]."

RS: Det er ikke grov lydskrift, men ja, man kan spørge om det er nødvendigt at skelne, ligesom man efter samme argument kan man spørge om det er nødvendigt at skelne [ə] og [œ] hhv. [ɐ] og [ʌ] i grov lydskrift som NG gør. Diskussionen findes faktisk i NDF, og det er grundigt forklaret i NDF hvorfor jeg bruger de svage vokaler /ə ɐ ɪ ʊ ʀ/, men at man sagtens kan forsvare ikke at skelne. Det er fordi de svage vokaler er forsynet med andre konventioner end de stærke vokaler. Det er beskrevet i hvad NG længere nede betegner som "et udmærket afsnit (4.3, side 64–68)". NG har også selv i F&F en god forklaring på hvorfor det er praktisk at skelne mellem stærke og svage vokaler. Opdelingen svarer til den traditionelle opdeling i vokaler og halvvokaler, så der er ikke noget nyt i at jeg laver denne opdeleing.

"(ix) Det 'bløde d' i fattet regner RS for en svag vokal, RS/ʀ/, en halvhøj urundet bagtungevokal (et urundet [o]), på linje med RS/ə ɐ ɪ ʊ/."

RS: Ja, ligesom man traditionelt har regnet det bløde d blandt halvvokalerne. Jeg kan ikke se det kontroversielle.

"At det 'bløde d' beskrives som en vokal er meget overraskende. Lyden er ganske vist en approksimant, det vil sige en konsonant hvis indsnævring på artikulationsstedet ikke er kraftig nok til at der dannes støj."

RS: Det undrer mig at man som så erfaren fonetik kan blive overrasket over at det bløde d er vokalisk. NG beskriver i F&F s. 110 at approksimanter har en "passage som ikke er mere åben end de snævre vokalers. Halvvokaler kan realiseres med mere åben passage". Det bløde d kan realiseres med mere åben passage end de mest lukkede [i u y] (fx Juul m.fl. 2016), og er således efter NG's egen beskrivelse IKKE en approksimant men en halvvokal. Det bløde d er en vokalisk lyd som enten er syllabisk, og dermed ikke adskiller sig fonetisk eller funktionelt fra andre vokaler, eller også indgår det i en diftong, som i mainstream fonetik/fonologi regnes for vokaler.

"Det primære artikulationssted er alveolært med en sekundær hævnning af bagtungen op i retning mod den bløde gane eller drøbelen."

RS: Jeg, og yngre, kan udtale det helt uden alveolært artikulationssted.

S. 193

"Man kan måske spørge om der snarere er tale om en dobbeltartikulation"

RS: Ja, og det gør jeg.

“men man kan ikke afskrive den alveolære gestus som RS gør det, med symbolet for en halvhøj urundet bagtungevokal.”

RS: Jeg afskriver ikke noget. Jeg forklarer forholdet i bogen, men der er ikke symboler i IPA som rummer begge dele, så man må enten underforstå en af delene eller bruge et komplekst symbol a la ɹ̥ . Jeg har valgt at holde mig til et simpelt symbol i bred IPA, og den velære gestus er vigtigst i det dansk der er bogens udgangspunkt.

“ Alveolær friktionsstøj er tilmed ofte hørbar foran en pause hvor såvel vokaler som stemte konsonanter kan slutte ustemt. “

RS: Måske i meget konservativt dansk.

“Således også i RS's egen udtale af ud (udtaleordbog.dk) der lyder som om det slutter med [θ] (som i engelsk 'thing' ting),”

RS: Nej det har jeg ikke. Se <https://schwa.dk/akustik/har-jeg-%ce%b8-i-ud/>

“ ligesom udtalen af bud (blandt mange andre) i DDO.”

RS: DDO kan ikke bruges som reference. Se længere oppe.

“ Jeg har aldrig hørt en tilsvarende velær/uvulær friktionsstøj”

RS: Fordi det er en vokal, ikke en frikativ. Der er heller ikke friktionsstøj på alle andre ikke-lukkede vokaler.

“ fin lydskrift kan man – som vist under (v) ovenfor – notere lyden [ø̥], men i grov lydskrift er [ø] passende.”

RS: Fin/grov lydskrift må i så fald bero på nogle mærkelige principper. Det bløde d er IKKE en dental frikativ som [ð] indikerer.

“(x) Diftonger noterer RS med to vokalsymboler”

RS: Ja, jf. princippet om at følgende mest almindelig international brug af IPA.

“RS noterer overvejende diftongerne uden den bue, [̥], under vokalsymbolerne som fortæller at de er asyllabiske eller halvvokaler.”

RS: Overvejende? Jeg noterer det konsekvent uden buen jf. princippet om at følgende mest almindelig international praksis i IPA og jf. princippet om at undgå diakritiske tegn der ikke har distinktiv funktion.

“ Det er meget uheldigt fordi man så ikke entydigt kan aflæse antal stavelser af lydskriften.”

RS: Det er tværimod meget heldig da man ikke behøver diskutere antallet af stavelser hver gang man skal lydskrive et ord. Syllabicitet er et diffust begreb som er i opløsning i moderne dansk og derfor lægges der ikke vægt på det i lydskriften. Det er forklaret i bogen, og det er baseret på min forskning i syllabicitet, schwa-assimilation, fonetisk reduktion osv.

“Hvis man entydigt skal skelne tove udtalt med kort betonet vokal, RS/'tsøʊ/, fra enstavelsesordet tov, må der sættes en halvvokalbue under den sidste vokal i tov,”

RS: Det er ikke almindelig udtale, men ja, hvis man i særlige tilfælde har behov for at gøre stavelserne eksplicitte, kan man tilføje detaljer i snæver notation. Det er grundigt forklaret i

bogen. Ofte har man ikke brug for at skelne, og det er derfor ikke praktisk at være eksplicit hver gang.

“RS viser (side 125–126) hvordan man – efter behov – kan sætte stavelsegrænser med en lille prik i lydskriften og således aflæse stavelsetallet i f.eks. tove RS/ˈtʌv.ʊ/ versus tov RS/ˈtʌv/; men han gør det stort set ikke i bogen. Det er heller ikke nemt at gennemføre fordi stavelsegrænser ikke altid kan sættes entydigt.”

RS: Præcis! Og derfor vil det være uhensigtsmæssigt at kræve at man altid skal være eksplicit. På udtaleordbog.dk kan man se et forslag til stavelsesopdeling for alle ord.

“Man letter læsningen af lydskrift ved overalt at gøre den eksplicit,”

RS: Jeg har aldrig oplevet at nogen syntes at buen gjorde lydskriften nemmere, og jeg har ikke oplevet at nogen synes det bliver sværere at bruge lydskrift når buen udelades. I øvrigt en meget interessant udmelding som ret klart viser forskellen på NG's tankegang vs. IPA's principper. Det står i skarp kontrast til idealet ”leave out all that is self-evident and everything that can be explained once and for all” (udelad alt der er selvindsendende og alt der kan forklares en gang for alle, IPA 1912 s. 15).

“Suprasegmentelle (også kaldet prosodiske) træk knytter sig, ikke til enkelte lyde, men til hele stavelser eller ord. Hertil plejer man at regne stød, tryk og tonegang, mens længde er en egenskab ved vokaler.”

RS: I IPA regnes længde under suprasegmentelle træk.

S. 194

“Creaky voice er hos RS udtrykkeligt synonymt med knirket fonation (side 95) – i daglig tale knirkestemme – og er det der i alle danske sammenhænge siden Høysgaard (1743, 1747) har heddet stød. RS noterer det tillige som man gør i sprog hvor knirkestemme er kontrastiv, med en tilde under den vokal eller konsonant der har trækket: RS/æˈl̥eː/ allé.”

RS: NG siger i F&F s. 100 under fonationstyper “Dansk stød kan beskrives som en art creaky voice”. NG noterer det selv som creaky voice fin lydskrift, altså NG's mest fintfølende lydskrift. Den term og notation benytter jeg også, da er mest gennemskueligt ift. IPA-skemaet. I mainstream international fonetik/fonologi bruges typisk også “creaky voice” om dansk stød. NDF's praksis skaber mere tværsproglig transparens.

“I andre fremstillinger om dansk er et hævet symbol, [ʔ],”

RS: som ikke findes i IPA-skemaet.

“Knirkestemme er imidlertid ikke det samme som stød.”

RS: NG kalder selv stød for “en art knirkestemme”.

“Det er dokumenteret i Eli Fischer-Jørgensens (1987) store artikulatoriske og akustiske undersøgelser. Hun finder at stød har mange lighedspunkter med knirkestemme i andre sprog,”

RS: Glimrende. Så er det vel fair nok i en forenklet tilgang at kategorisere det under knirkestemme.

“men det adskiller sig på et afgørende punkt: stødet er forbundet med et fald i intensiteten mod slutningen. Det er knirkestemme ikke, og hun konkluderer: “Stød is not just creaky voice.” (1987: 183). Det er mærkeligt at RS har valgt at bortse fra Fischer-Jørgensens undersøgelse uden i det mindste at sige hvorfor han tilsidesætter hendes resultater.”

RS: Igen en falsk dikotomi. Små forskelle overtrumfer ikke at der også er store ligheder. Det er ikke målet i NDF at beskrive “stød” i flere detaljer end NG selv gør i F&F, hvor stød langt hen ad vejen blot beskrives som “en art knirkestemme”. Fokus er på det lydskrifttekniske, og her er notationen i NDF pt. den IPA-notation som er bedst i overensstemmelse med publiceret forskning og litteratur om stødet.

“Om Daniel Jones’ kardinalvokaler slutter RS med at sige at ”i moderne IPA er vokalerne ikke defineret ud fra kardinalvokalerne” (side 40). For det første får læseren ikke at vide hvad der så definerer vokalerne. For det andet er det ikke korrekt. “

RS: Der er tale om en infoboks om DJ’s kardinalvokaler. Det er korrekt at IPA’s symboler refererer til fonetiske beskrivelser, ikke DJ’s indtaling. Vokaler i IPA er forklaret andetsteds i bogen.

S. 195

“Lydskrift af vokaler foregår stadig sådan at man typisk starter med at plote sit indtryk af vokalerne ind i kardinalvokalfirkanten efter sammenligning med Daniel Jones’ (eller evt. en nyere tilsvarende) indtaling;”

RS: Det er en udmærket måde at gøre det på. Af produktionsmæssige årsager er der ikke inkluderet grafik i NDF. Den slags har jeg lagt på bogens internetpotal, som der også henvises til i bogen.

“Kapitel 3. Bred og snæver notation (side 43–50): Bortset fra den grundlæggende misforståelse af IPA’s skelnen mellem fonemskrift på den ene side og lydskrift på den anden er her en god redegørelse for hvad skellet mellem grov og fin lydskrift indebærer, og hvad de hver især bruges til.”

RS: Jeg er ikke sikker på at det er mig der har misforstået noget.

“Det lader Håndbogen som nævnt ovenfor være et omstridt spørgsmål, som jeg imidlertid – med Fischer-Jørgensen (1969) og Smith (1997) in mente – ikke mener man bør strides om.”

RS: Men præmissen er at jeg forholder mig til håndbogen.

S. 196

“Om /h/ siger RS at den ”udtales overvejende stemt, [h]” (side 57). Men det gælder kun mellem stemte lyde i sammenhængende tale, ikke i den talestil – isoleret ordudtale – RS har valgt at beskrive.”

RS: Jeg beskriver begge dele i NDF.

“resultatet af en fusion med [ə]. Den proces regner RS for obligatorisk således at den udtale der føles mest naturlig for yngre talere, oftest er uden [ə]. Det er nok rigtigt, men det betyder ikke at unge mennesker ikke kender udtale med [əð/ðə],”

RS: Selvfølgelig kender unge også til ældre udtalenormer. Udgangspunktet er stadig deres egen norm.

“ og Anna Christine Löf udtaler da også en del ord i DDO med tydeligt [ðə]”

RS: Jeg har allerede afvist at ACL er en relevant reference.

“Der er derfor åbent for en fonologisk fortolkning af syllabisk ’blødt d’ som en forbindelse af en vokal og en konsonant, /ðə/ eller /əd/,”

RS: Skal “skyet/skyde” så noteres forskelligt på trods af at de udtales ens, eller skal begge noteres med /ðə/ eller begge med /əd/? Jeg kan ikke se det intuitive/adækvate i nogen af disse notationer. Det ligner sproghistorie mere end lydskrift. Det er også uheldigt at én lyd skal udtrykkes med to fonemer. NG har meget af den slags i sin fonemskrift. I NDF er der et princip om en-til-en-forhold i fonetiske lyde og fonematisk repræsentation.

“Således forsvinder den uhensigtsmæssige svage vokal [ɹ] ud af lydsystemet.”

RS: Den er ikke uhensigtsmæssig.

“I et udmærket afsnit (4.3, side 64–68) beskriver RS stærke og svage vokalers forskellige funktioner og egenskaber i betonedede og ubetonede stavelser og også de svage vokalers rolle i diftonger. “

RS: Tak! Hvis opdelingen er god, hvorfor så al den modstand mod /ɪ ʊ ɹ/ andre steder?

“Eftersom svage vokaler ikke kan være betonedede, kan man udlede trykkets placering i ord der kun indeholder én stærk vokal. Det har RS ret i, og i fonemskrift behøver man ikke sætte trykstreger”

RS: Nemlig

S. 197

“Men RS’s lydskrift er ikke en fonemskrift, den er en grov lydskrift, og der er det formålstjenligt

at være eksplicit og også notere tryk.”

RS: Nej. Det er fonemskrift.

“I et valg mellem ”/r/ eller /ʁ/” erklærer RS at foretrække RS/ʁ/ fremfor RS/r/ ”for at lægge distance til bogstavet r, som også kan svare til /e/” (side 73–74). Argumentet er svært at følge”

RS: Det beklager jeg. Pointen er at hvis man skriver /r/ i stedet for /ʁ/, hvorfor så ikke også skrive /r/ i stedet for /e/, og så begynder snebolden med komplementær distribution at rulle, og man bevæger sig over i mere abstrakt fonemskrift. Det vil jeg gerne vente lidt med i NDF.

“Det nævnes tillige at IPA har forskellige værktøjer til at notere tonegang, men derudover behandles dansk intonation overhovedet ikke i bogen.”

RS: Nej. Det er ikke målet med bogen. Jeg henviser på NDF’s internetportal til *Udtalt*.

“Kapitel 6. Længde (side 85–93) er en fyldestgørende gennemgang af længde i vokaler og konsonanter med et godt afsnit om vokallængdealternationer i bøjning og afledning.”

RS: Tak. Jeg noterer lige at måden alternationer i bøjning og afledning er beskrevet på er god.

S. 198

“På side 103 behandler RS flerstavede oxytone ord som en separat gruppe der altid har stød – som idyl’, natur’, stativ’. Det er ikke rigtigt. Der er ikke stød i metal og geled. Og der er ingen grund til ikke at behandle alle oxytone ord, dvs. inklusive enstavelsesord, under ét.”

RS: Hvis man kan sige noget generelt om flerstavellesord som ikke gælder i enstavelsesord, synes jeg det er udmærket at nævne det. Jeg nævner at ganske få ord af særlige grunde er undtaget. NG formulerer omtrent det samme selv (F&F s. 228) “Når beta’le har stød, er [...] fordi der overhovedet er mere end en stavelse i stammen”, så NG beskriver altså også en forskel på enstavelses- og flerstavellesord.

“På side 109 siger RS at fleksivet et generelt tilføjer stød på substantiver – som i tal, tall’et, men fjerner stød på enkelte verber – som i gå’, gået. Men her er tale om to forskellige fleksiver.”

RS: Selvindlysende da de hægtes på hhv. substantiver og verber.

“På side 109 siger RS at pluralis er tilføjer stød i enkelte substantiver – som i øl/øll’er, fjerner det i andre – som i tid’/tider, men i de fleste tilfælde er pluralis er uden indvirkning på stødet som i ven/venner hhv. træ’/træ’er.”

RS: Ja det siger jeg, og det passer. Hvad er pointen i at nævne det?

“På side 110 siger RS at pluralis r ingen indvirkning har på stødet – uden at anføre eksempler. Dansk har imidlertid ikke to forskellige r-pluralisfleksiver, kun er.”

RS: Pluralis har flere allomorf. Det kan udtrykkes ortografisk med -er som i bil-er, eller -r som i pote-r, plus nogle flere mindre regelmæssige måder (mus/mus, forum/fora osv.). Der er den sammenhæng mellem ortografisk allomorf og cv som jeg beskriver i NDF.

“På side 110 siger RS at fleksivet t fjerner stød i et enkelt tilfælde, hår’ d/hårdt. Det ville så være en undtagelse fra en ellers helt generel regel der siger at ikke-sonorante endelser ingen indflydelse har på stammens stødforhold. “

RS: Ville være? Det er en undtagelse.

S. 199

“Som sagt ovenfor forsøger RS at besvare spørgsmålet om hvornår der er stød i stavelser som opfylder betingelsen for stødfrekvens. Basbøll (2005, 2008) viste hvad man får ud af at vende spørgsmålet om og spørge: hvornår har stavelser med stødbasis ikke stød? Det gav – sammen med en kategorisering af suffikser i henhold til deres samspil med ordets stamme – væsentligt enklere og ikke mindst internt sammenhængende stødprincipper. RS har imidlertid valgt at bortse fra Basbølls resultater uden at sige hvorfor.”

RS: Basbølls model er ikke pædagogisk. Den er ikke enkel. Den er muligvis internt sammenhængende, men den er ikke sammenhængende på tværs af lingvistiske discipliner. Se min replik for yderligere detaljer. Jeg synes ikke det er på sin plads at bruge fonetikbogssider på at forklare hvorfor en bestemt model ikke er inkluderet, men man er velkommen til at spørge og tage diskussionen med mig.

Jeg beskriver cv (stød) efter samme begrebsapparat som betoning og længde: Hvad gælder i morfologisk simple ord, og hvad sker der i sammensætning, bøjning og adledning. Det

giver for mig at se en beskrivelse der er sammenhængende på tværs af kapitlerne (og det forbereder på at jeg gerne vil beskrive segmentelle ændringer efter samme fremgangsmåde). NG omtaler fremgangsmåden positiv for betoning og længde. Hvis det er en god fremgangsmåde for de emner, hvad er problemet så ift. cv?

“Det er almindeligt i dansk fonetik og fonologi at regne stødet for et særligt dansk fænomen. Det mener RS ikke er velbegrundet: ”Reelt er artikulatoriske fænomener som creaky voice, glottale plosiver og tonale accenter dog ganske almindelige i verdens sprog” (side 112). Jeg gør opmærksom på at det særligt danske ikke primært er stødets artikulation, men dets funktion, fonologisk og morfologisk.”

RS: Så siger jeg vel heller ikke noget forkert. Forskning i fremmedsprogstilegnelse indikerer at det er uhensigtsmæssigt at fremstille målsproget som vanskeligt og aparte. Derfor er jeg fortaler for at afeksotificere og afmystificere dansk. Det betyder at jeg ser fordele i først at fokusere på det sammenlignelige i dansk vs. andre sprog før man går i detaljen med de mere subtile forskelle.

“Kapitel 8. Betoning (side 113–122) redegør udmærket for trykplacering i morfologisk simple ord som funktion af stavelsens struktur (vokallængde hhv. åben versus lukket stavelse) såvel som i bøjning, afledning og sammensætning.”

RS: Tak. Jeg noterer lige at måden alternationer i bøjning og afledning er beskrevet på er god.

S. 200

“RS har på samme måde villet skabe en ny lydskriftpraksis.”

RS: Jeg har ikke “villet skabe en ny lydskriftpraksis”. Jeg har i Schachtenhaufen (2023) vist at NG’s lydskrift ikke lever op til IPA’s principper, og jeg har vist en lydskrift der lever op til principperne og mest almindelig international praksis. Lingvister skal lære IPA, hvilket jeg synes er godt og hensigtsmæssigt, og derfor har jeg skrevet en bog der implementerer de nye IPA-principper i overensstemmelse med min forskning.

“ Det er måske grunden til at han ikke lader sig distrahere af resultaterne af veldokumenteret forskning.”

RS: Det er insinuerende spekulation. Jeg forholder mig netop til resultaterne af veldokumenteret forskning.

“ Men det har haft en beklagelig konsekvens i og med at RS’s argumenter i flere tilfælde kommer til at hvile på ukorrekte påstande om lydenes og også stødets egenskaber.”

RS: Jeg forholder mig til nye, subsidært ældre, anerkendte beskrivelser og forskningsresultater, inkl. meget af NG’s egen produktion. Hvis noget af dette er ukorrekt, beklager jeg.

“ Derfor mener jeg ikke at lydskriften i Ny dansk fonetik er et brugbart alternativ til den ligeledes IPA-baserede lydskrift hos andre forfattere (Basbøll 2005 og 2008, Grønnum 2005 og 2007, Petersen et al. 2022).”

RS: De forfattere forholder sig ikke loyalt til de nyeste IPA-principper. Det gør de ældre lydskrifter mindre brugbar for lingvister og alle andre der har glæde af at bruge en international standard.

S. 201

“Den ville være en vedkommende og appetitvækkende introduktion til udtalen af moderne dansk – omend ikke til dansk fonetik i almindelighed – hvis den havde været teoretisk mere stringent, og hvis ikke dens lydskrift havde været delvist kontraintuitiv og inadækvat”

RS: Lydskriften er ganske stringent og hverken kontraintuitiv eller inadækvat sammenlignet med traditionel lydskrift. Tværtimod er den både enklere og mere præcis ift. IPA. Tilbage står “vedkommende og appetitvækkende”. Tak for det. Det synes jeg man skal hæfte sig ved.